

OSREDNJA KNJIŽNICA V CELJU

Celje - skladišče
D-Per
214/1978

OSREDNJA KNJ. CELJE

1119781157,6

COBISS

St. 6
Leto XXVIII
27. 3. 1978

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

OZD EMO je ena izmed največjih delovnih organizacij v Celju. Zaradi tega bi človek pričakoval tudi vzorno podjetje glede reda in discipline, če pa nekoliko natančneje pogledamo samo urejenost naših prostorov ter urejenost naših dvorišč, kaj hitro lahko ugotovimo, da temu ni povsem tako.

Ze bežen sprehod skozi tovarno nam daje občutek neurejenosti, še s posebnim oziranjem na to, ker so razni repromateriali, odpadki, končni izdelki, razni pripomočki in podobno odloženi vsepovsod in le malokdaj na za to predvidenih prostorih.

Tudi razne dvoriščne lesene in provizorične lope in stavbe ne dajejo izgleda neke utečene urejene notranje organizacije poslovanja. Vsemu temu je res vzrok postopno razvijanje obratov in skladišč, veliko pa smo temu krivi tudi delavci, ker se ne zavedamo tega, da že red pri delu in proizvodnji pomeni pol uspeha pri začrtanem delu.

V tem momentu je potrebno tudi poudariti to, da je bila urejena vzhodna stran dvorišnega prostora, predvsem okrog nove čistilne naprave za odpadne vode. Odstranjena je bila najbolj pereča točka onesnaževanja okolja — tj. katraska jama ter da je kontejnerski terminal vendarle dobil izgled urejenega skladišnega prostora. Kljub tem pohvalnim dejanjem pa se že na teh urejenih dvorišnih prostorih pojavljajo nezaželeni kupi raznih odpadnih materialov in nevestno zložen material.

Republiški delovni inšpektor je pri obisku naše gospodarske organizacije med drugim ugotovil, da so naši skladišni prostori ter splošna urejenost naših zunanjih skladišč neustrezni ter da je potrebna sanacija navedenih razmer v najkrajšem možnem času in to predvsem kar zadeva red in disciplino, na drugi strani pa z zagotovitvijo sredstev predvideti izgradnjo novih ustreznih prostorov za skladiščenje raznih repromaterialov.

Pri realizaciji te naloge je potrebno seveda upoštevati naslednje momente:

- lokacijo posameznih skladišč glede na porabnike repromateriala,
- potrebne površine oz. prostornine skladišča,
- varnost pri delu,
- znižanje stroškov obratovanja,
- predlog požarnovarnostne inšpekcije SO Celje,
- vodnogospodarske zahteve,
- možnosti izgradnje in finančne vire,
- predlog nabavne službe za vrste in obseg repromateriala za perspektivno obdobje do leta 1985.

Jasno je, da mora biti izgradnja vseh skladišč in skladišnih prostorov — tako zaprtih kot od-

prtih — v skladu z razvojnim programom OZD EMO kot celote.

S sanacijskim programom, ki je bil posredovan inšpektorju dela, je bilo predvideno, da se uredijo naslednja skladišča:

- skladišče barv in repromateriala,
- skladiščenje barv, lakov in lahko vnetljivih tekočin — kot enega izmed najbolj perečih vprašanj, predvsem s področja varstva pri delu; predvidena lokacija je skrajna vzhodna stran s približno ocenjeno vrednostjo 3.450.000 din,
- skladišče plinskega olja je potrebno primerno varno urediti ter ga opremiti s cisterno 10 m³ ter ustrezno varno črpalno postajo; lokacija bi ostala obstoječa, skupna vrednost pa bi znašala približno 300.000 din,
- skladiščenje raznih posameznih kemikalij, kot je žveplena kislina, solna kislina in podobno, bi morala biti urejena s cisternami, od katerih bi bila oskrbovana razna potrošna mesta prek napajalne mreže,
- ureditev skladišnih prostorov za kartone in ostalo embalažo bi lokacijsko ostalo na istem mestu kot je danes, s tem da bi se zgradila večetažna stavba s potrebnimi prostorninskimi kapacitetami. Z opremo vred se predvideva približno 5 milijonov din naložb.
- za ureditev vseh skladišnih prostorov, kjer je sedaj material neprimerno skladiščen, je potrebno urediti primeren skladišni prostor, katerega predvidevamo vzporedno ob današnji SOKO hali, v kateri bi uredili skladišča elektromateriala, raznih rezervnih delov, toplotnih delov, skladiščenje raznega profilnega železa in podobno. Skupna investicija bi znašala 13.400.000 din.
- za dokončno ureditev skladišča raznih plinov in oskrbovanja z njimi vseh potrošnih mest, je predvideno, da bi se uredile cisterne za tekoči CO₂ in argon na zelenici, severno do obstoječe kotlarne in bi se s tem močno zmanjšali stroški manipulacije z jeklenkami. Vrednost investicije bi znašala za tri cisterne, torej tudi za kisik, 1.500.000 din, izgradnja pa bi bila možna v 6 mesecih po izdelavi investicijske dokumentacije,
- ostanejo nam torej še vsa ostala skladišča, katera predvidevajo pokrite ali nepokrite površine, predvsem za skladiščenje pločevine — debele, srednje, kakor tudi kobilsov za razne potroš-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Konferenca sindikata EMO

14. marca 1978 je bila v sejni dvorani delavskega sveta konferenca naših sindikatov. Na dnevnem redu so bila poročila, kot je to navada. Značilno za potek konference pa je to, da so v razpravi mnogo govorili o gospodarski problematiki, pri čemer pa niso bila zanemarjena druga važna vprašanja, s katerimi se ukvarja sindikalna organizacija. Sprejet je bil tudi program dela naše sindikalne organizacije. Ta program smo objavili v prejšnji številki Emajlireca.

Poročilo predsednika Jožeta Oštirja o delu sindikalne organizacije vsebuje delo sindikata po 8. kongresu sindikatov. Sestavek povzemamo po poročilu.

Razvoj samoupravljanja

Razvoj samoupravljanja v naših TOZD prek samoupravnih delovnih skupin in sindikalnih skupin se ni v popolni meri uveljavil tako dolgo, dokler si nismo znali poiskati pravih oblik informiranja in komuniciranja na samoupravnih delovnih skupinah ter sindikalnih skupinah. Prihajali smo na omenjene skupine z obsežnimi, mnogimi nerazumljivi materiali. Danes je praksa že drugačna. Stremimo za tem, da so sestanki dobro pripravljene, kratki, kar pogojuje predhodno pripravljeno gradivo. Čeprav se še v polni meri zavedamo, da še nismo storili dovolj, oziroma sindikati v TOZD bodo morali sproti spremljati, usmerjati razvoj samoupravnih odnosov na podlagi samoupravne zakonoda-

Slaba povezanost

Morda je taki pasivnosti delegatov botrovala tudi nezainteresiranost vodstvenih delavcev in strokovnih služb, ki niso čutili potrebe povezovanja z vsemi delegacijami. Družbenopolitične orga-

Ervin Belak, novi predsednik naše sindikalne organizacije.

Jože Oštir, dosedanji predsednik sindikata EMO.

je, pri tem pa bomo delovali tako, da bodo dosledno spoštovana določila samoupravljanja, sporazumov in statutov in da bodo vsi drugi samoupravni akti usklajeni s temi temeljnimi dokumenti.

V kolikor smo lahko zadovoljni z delovanjem IO OOS TOZD in sindikalnih skupin pa za ostali delegatski sistem ne bi mogli trditi. Spremljajoč delovanje delegatov in delegacij samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih skupnosti nam to ni uspelo. Vedno je bila problematična nesklepčnost delegacij, nepripravljenost za njihovo delovanje. Zato pa je bilo na skupščinah opaziti interes posameznikov ne pa širši interes naših delavcev.

Franček Gazvoda, glavni direktor je na konferenci temeljito razčlenil gospodarsko stanje v EMO.

(Nadaljevanje na 2. strani)

KONFERENCA SINDIKATA EMO

(Nadaljevanje s 1. strani)

da je opravljanje delegatskih funkcij vsakega delegata delovna dolžnost, če pa je to delovna dolžnost, je dolžnost poslovodnega organa, da zagotovi delegatu vse potrebne pogoje za uspešno delo, da je delegat dobro seznanjen s problematiko TOZD, da vidi in sliši, ocenjuje in analizira vsa do-gajanja v TOZD in delovni orga-nizaciji.

Le tako lahko zagotavlja potre-be in interese. Eden od pomemb-nih pogojev za uspešno in učin-kovito delo delegatskega sistema je tudi krepitev odgovornosti. Odgovornost pa moramo razvijati kot stalen in kontinuiran proces po sistemu nenehnega preverja-nja izvrševanja sprejetih nalog, obnašanje posameznikov, skupin delegacij do uresničevanja skle-pov in dogovorjenih nalog, mora-mo sproti opozarjati in in odloč-no reagirati.

V pripravah na volitve naših delegacij, moramo poskrbeti, da bi pozitivne izkušnje, ki smo jih opazili pri sedanjem delu delega-cij, pravilno prenesli na naše de-legacije, slabosti pa resnično od-pravili. Kaj več o delegatskem si-stemu naj bi dopolnila konferen-ca.

Vloga in delo samoupravne delavske kontrole

Ko analiziramo delo delavske kontrole po TOZD in na nivoju delovne organizacije, ugotavlja-mo, da je ta svojo nalogo vršila dokaj zadovoljivo, da ni bilo opa-ziti poskusa omejevanja svobode kritike in ugotavljanja odgovor-nosti, še zlasti velja to za tiste delavce, ki bi zaradi pobud ali zahtev trpeli kakršne koli šika-ne. Kadar je bilo potrebno, je bi-la omogočena delavcu zaščita pre-ko pravne pomoči v sindikatih. Dokaj pomanjkljivo pa je bilo usposabljanje delavcev za delo v organih delavske kontrole. To o-menam zaradi tega, ker smo se zadovoljili samo z nekaj bežnimi seminarji, ki jih je organiziral občinski sindikalni svet.

Produktivnost in dohodek

Prizadevanje za večjo produk-tivnost dela v TOZD je predvsem spoštovanje družbeno dogovorje-ne kadrovske politike, nenehno razvijanje nagrajevanja po delu, usklajen razvoj za usmerjeno razporejanje dohodka, nenehno posodabljanje tehnologije, organi-zacije dela, za varčevanje povsod, kjer se odloča o stroških in o vseh oblikah porabe družbenega dohodka, za zagotavljanje samo-upravnega vpliva na obračanje denarja, za stalno in ustvarjalno kritiko sistemskih rešitev, ki vpli-vajo na delavčev odnos do gospo-darjenja. Naraščanje osebne in družbenega standarda je odvisno od rezultatov dela. Zato je bila in bo dejavnost sindikata usmerjena v razvijanje vseh oblik produk-tivnosti, ker je to edina resnična podlaga za povečanje dohodka. Sindikati smo in bomo vključeni

v organizirano delo pri razvijanju sistemov nagrajevanja v TOZD, kar nam posebej nalaga Zakon o združenem delu, da takoj odpra-vimo zastarele metode merjenja rezultatov dela, kajti te ne spod-bujajo boljšega dela, zato smo dolžni spremljati učinkovitost samoupravnih sporazumov o delitvi sredstev za OD, njihov vpliv na produktivnost dela, opozarjati na slabosti, ter predlagati spremem-be. Da je temu tako, dokazuje nadpovprečno število pritožb, ki pa so bile v večini po možnosti rešene. Seveda pa s tem delo ni končano, ter opozarja na še res-nejše obnašanje pri iskanju pra-vilnih rešitev.

Da pa bi resnično napravili še večje korake za doseg boljše produktivnosti in ob njej ustvar-jali resnično boljši ostanek do-hodka, nismo dajali dovolj po-udarka na sistem, s katerim bi spodbujali interes delavcev za vse oblike varčevanja, od drobnih prihrankov pri materialu, orodju, predvsem pa na času. Novator-stvo in racionalizatorstvo je v na-ši DO sicer zaživelo, prizadevati pa si bomo morali, da bodo v samoupravnih aktih opredeljene možnosti za še širši razvoj us-tvarjalnosti delavcev in merila za pravične odškodnine in nagra-de avtorjem.

Uresničevanje zgoraj navede-nega je eden izmed pomembnih pogojev za zdravo gospodarsko rast in hitrejšo stabilizacijo TOZD in delovne organizacije.

Vzroki za krize, ki so se pojav-ljale v mandatni dobi, predvsem pa v letu 1976, so bili:

- slabo zastavljeni programi,
- premajhna agresivnost na tr-gu,
- nepravčasno reagiranje na cene,
- koriščenje zalog,
- slaba delovna disciplina in
- neučinkovitost družbenopolitičnih organizacij.

Ne trdimo, da je sindikat od-igral v popolnosti vlogo, ki mu jo je nalagal Zakon o združenem delu. Verjetno nismo znali pritegni-ti k sodelovanju tistih struktur, ki so usposobljene, da nam nudijo svojo strokovno pomoč.

Da bi dosegli socialno varnost delavcev, smo bili nosilci pobud za izdelavo sanacijskih progra-mov, ki so porok za socialno var-nost zaposlenih, za razvoj TOZD, za zboljšanje dohodka. S tem pa smo zagotovili, da bodo delavcu in njegovi družini zagotovljene temeljne življenjske možnosti, v odvisnosti od dosežene stopnje e-konomske razvitosti in splošnih razmer okolja, v katerem delavec živi in dela.

Zavzemali smo se ter dajali po-udarek izobraževanju (osnovna šola in podobno), za boljši sistem družbene prehrane, kar nam pa še ni uspelo. Medtem ko se je re-kreativna dejavnost v zadnjem obdobju občutno izboljšala.

Stanovanjska in druga problematika

Na področju stanovanjske iz-gradnje smo prišli v zelo nezavid-ljiv položaj. Spričo nenačrtne gradnje v občini Celje in delno

zaradi finančnih težav nam ne us-pe zadovoljiti vseh prosilcev za stanovanja, kljub temu da smo podpisali samoupravni sporazum o minimalnih standardih za no-vosprejetega delavca, ki smo jih zaradi velike fluktuacijske delov-ne sile bili primorani zaposlovati, če smo hoteli realizirati zastavljene proizvodne plane, iz drugih republik. Ta problematika nas bo spremljala vse do tedaj, ko bomo pri sprejemanju delovne sile ka-drovali le toliko, da jim bomo

zagotovili minimalne življenjske pogoje.

Omeniti je potrebno tudi, da bi morali sodelovati s službo varstva pri delu, ker menimo, da bo ena izmed permanentnih nalog bodo-čega dela, kajti število delovnih invalidov — 240 je zaskrbljujoče.

Ravno tako je zaskrbljujoč nad-povprečni bolniški stalež, ki nam zavira doseganje planov in zmanjšuje dohodek, s tem pa tu-di prepotrebna sredstva za druž-beni standard delavca.

Povečana proizvodnja frit

Večino naših TOZD je zajela sanacija, ki je po bilančnih po-datkih v preteklem letu deloma uspela, ki pa se mora nadaljevati vse dotlej, ko bomo prešli v nor-malno tekočo proizvodnjo.

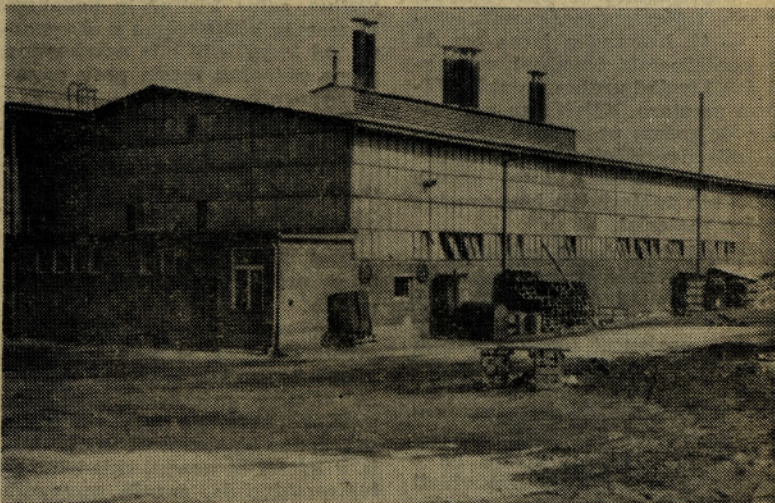
Leto 1976 je TOZD tovarna frit zaključila z nemajhno izgubo, ki jo je bilo treba odpraviti. No, v letu 1977 je TOZD poslovala bo-lje in izguba je odpravljena. S tem pa ni rečeno, da mora sedaj stopicati na mestu. Ta TOZD mora iti smelo dalje v smeri, ki si jo je zastavila.

Da se da v marsičem uspeti, če je le dobra volja in pravilen od-nos do dela dokazuje to, da je bi-la proizvodnja frit v letu 1977 v primerjavi z letom 1976 povečana količinsko za 39 odstotkov, vred-nostno pa za 48 odstotkov. Glede na postavljeni plan za leto 1977 je bila proizvodnja dosežena po količini 96 odstotkov, po vredno-

sti pa 89 odstotkov. Razlika med količinsko in vrednostno proiz-vodnjo izhaja iz različnih cen, ki so bile kot odobrene upošteevane v letnem planu.

V TOZD tovarna frit so imeli velike težave s pomanjkanjem delovne sile in zaradi velike od-sotnosti delavcev z dela. Res je, da so pogoji dela v tej TOZD mnogo težji kot v drugih TOZD, vendar je kljub temu pokazatelj povečanja boleznin v primerjavi z letom 1976 zaskrbljujoč. Zaradi boleznin nad 30 dni znaša ta oka-zatelj kar 241 odstotkov. Močno je bila povečana tudi hrana-rina do 30 dni v primerjavi z letom 1976. Pokazatelj tega podatka je 163 odstotkov.

Povečani obseg proizvodnje se zelo dobro odraža na stroških pos-lovanja, saj so stroški na exacto s povečanim obsegom poslovanja nižji.

Pogled na tovarno frit

Odnos do urejenosti

(Nadaljevanje s 1. strani)

tudi naš odpadni material prodajali po ustrezni ceni. Ravno zaradi tega predvi-devamo različna skladišna dvo-riščna mesta, katera bi bila ogra-jena in prirejena tako, da bi bilo možno na povsem določenem me-stu z ograjenimi in omejenimi površinami vendarle najbližje potrebnemu mestu.

Navedenih skladišč bi bilo več, katera bi bila z vidika trdnosti tal ter urejenosti okolja primerno urejena.

— Skladišče za odlaganje od-padnega materiala bo urejeno s kontejnerji ter točno označenimi vrstami materiala, da bomo lahko

že danes potrebno razmišljati o tem, da bi v današnjih pogojih skrbeli vsi tangirani samouprav-ljalci, da se vzpostavi red pri iz-gledu naših skladišnih in dvo-riščnih prostorov ter da že pri sa-mem raztovarjanju in odnašanju odpadkov zložimo primerno ma-terial tja, kamor spada. S tem si prihranimo čas, ugled ter denar, obenem pa vsakršnemu zunanje-mu obiskovalcu naše OZD daje-mo občutek urejenega kolektiva ter sposobnih delavcev in samo-upravljalcev.

Samoupravljanje in uspehi

Naša TOZD tovarna radiatorjev je redka izjema, saj se je tu samoupravljanje močno uveljavilo v skladu z načeli ustave in zakona o združenem delu. V tej TOZD delajo skladno samoupravni organi in družbenopolitične organizacije kakor tudi vodstvo TOZD. Takemu načinu dela in prizadevanju so sledili tudi delovni uspehi v letu 1977, ki so prikazani v bilanci. Tu je treba povedati, da so samoupravne skupine razpravljale o gospodarskih problemih in postale ter ostale močno zainteresirane, da dosežejo najboljši delovni uspeh. Pri vsem prizadevanju niso pozabili na nove proizvode, kar je eden izmed glavnih pogojev za dobro poslovanje v bodoče.

Poslovanje v TOZD radiatorji je potekalo v okviru zastavljenih planskih ciljev. Proizvodnja kot prodaja je v celoti dosežena. Proizvodni program dosega proizvodnjo EMOTERM in TRIKA radiatorjev. Glede na strukturo količinske proizvodnje predstavlja proizvodnja TRIKA radiatorjev 2/3 celotne proizvodnje, proizvodnja EMOTERM radiatorjev pa 1/3 celotne proizvodnje. Struktura vrednostne proizvodnje pa je za 10 % boljša od količinske, v korist EMOTERM radiatorjev, nje- no razmerje znaša 43 : 57.

TOZD veliko misli na razširitev proizvodnega programa v smeri ogrevanja. Zadalja si je več nalog na področju razvoja. Tako je v letu 1977 osvojila atmosferski plinski kotel (APK), katerega vključuje v proizvodni program v letu 1978.

Pri izpolnjevanju proizvodnih nalog TOZD v glavnem ni imela težav. Nabava oziroma oskrba pločevine kot ostalega materiala je bila v glavnem skozi vse leto zadovoljiva.

Izkoriščenost delovnega časa se je nekoliko poslabšala v primerjavi z letom 1976. Število neopravljenih ur se je povečalo predvsem zaradi porasta boleznin do 30 dni.

PROIZVODNJA KONTEJNERJEV

Dolgo je že, odkar smo se odločili za proizvodnjo kontejnerjev in zgradili tovarno, ki je prestala velike preizkušnje preden je doseglja današnja stopnja. Kvaliteta in strokovna izdelava kontejnerjev ni bila pri nas poseben problem, saj so se naši strokovni delavci kmalu znašli in osvojili teh-

Povprečni mesečni osebni dohodek znaša 4.405 din in je za 17 odstotkov večji kot v letu 1976.

Skupni stroški poslovanja so za 4 % višji od predvidenih. Glede na vrsto stroškov pa so stroški materiala kljub večjemu obsegu poslovanja nižja za 4 %. Na znižanje teh stroškov so vplivale nižje nabavne cene in manjša poraba materiala, na drugi strani pa so stroški vzdrževanja delovnih sredstev v močnem porastu in sicer zato, ker so ti povečani stroški nastali v zvezi s predstavitvijo proge TRIKA radiatorjev v EMOTERM halo.

Glede na močno spremenjeno strukturo variabilnih in fiksnih stroškov velja omeniti, da so variabilni stroški znižani zaradi nezakonskih sprememb, ker se velik del variabilnih stroškov prenese med fiksne. Kot variabilni strošek ostane samo dosedanja variabilna amortizacija in namembno potrošni material. Zaradi tega so se močno povečali fiksni stroški.

Ta temeljna organizacija združenega dela je v poslovnem letu 1977 ustvarila zadovoljiv finančni rezultat. Temu so pripomogle višje prodajne cene radiatorjev, nižje nabavne cene pločevine, močno znižana neplačana realizacija in seveda tudi povečan doseg poslovanja, kot je bil predviden.

nologijo izdelave kontejnerjev. Vse pa ni šlo tako gladko, mnogo je bilo truda, preden je stekla proizvodnja natančno izdelanih kontejnerjev po predpisanih normativih.

Sodeč po podatkih zaključnega računa za leto 1977 je tovarna kontejnerjev morda končno do-

segla zeleno »vejico« do zelene veje pa še ni prišla. Dotlej bo treba še mnogo truda vseh delavcev v tej TOZD, zlasti pa močne delovne zavzetosti strokovnega kadra tako v procesu proizvodnje kot v prodaji.

TOZD EMOKONTEJNER je s sanacijskim programom v polletju 1977 sprejel velike obveznosti, katerih pa zaradi objektivnih vzrokov ni bilo mogoče vseh realizirati. Kljub temu da niso bila pravočasno odpravljena ozka grla v proizvodnem procesu, da so bile ogromne težave pri pridobivanju tako proizvodnih kot strokovnih delavcev, da so bile težave pri kooperantih (peskanje) in še bi lahko naštevali, smo lahko z doseženimi rezultati zadovoljni.

Proizvodni plan v celoti ni bil realiziran — pomeni pa bistven premik tako po količini kot vrednosti nasproti letu 1976. Izpad v proizvodnji je predvsem pri proizvodni grupi radius, katere nismo uspeli realizirati, ker naročnik ni mogel izvesti investicije.

Zaloge gotovih izdelkov so med letom rasle, vendar ob koncu leta niso kritične (po višini), ker ne predstavljajo niti enomesečne proizvodnje.

Izvoz kontejnerjev je dosežen prvič preko 1 milijon dolarjev, vendar pa je tudi uvoz velik predvsem zaradi tega, ker Železarna Jesenice ni izdobavila naročenih materialov.

Stanje zaposlenih se je povečalo nasproti 1. 1. 1977 za 29 sodelavcev, je pa bila velika fluktuacija med letom, kar se je tudi odražalo v proizvodnji, posledica odhajanja kadrov iz TOZD so bili nizki osebni dohodki in prvem polletju (posledica izgube). Ob doseganju boljših rezultatov v proizvodnji se je dvignil tudi povprečni osebni dohodek in zmanjšala fluktuacija zaposlenih.

Bolj organizirana obdelava domačega in tujega trga ter vrsta organizacijskih premikov na vseh področjih ima za posledico, da je TOZD dosegla planirani dohodek 95 %.

Ob jubileju TOZD Tobi

Kot smo že poročali v zadnji številki, praznuje naša TOZD TOBI v Bistrici pri Limbušu letos svojo petdesetletnico. Delavci te naše TOZD si mnogo prizadevajo, da bi to pomembno obletnico proslavili z dobrih gospodarskimi uspehi v letošnjem letu. Kot vemo, je imela naša TOZD velike težave v njeni proizvodnji, zlasti kar zadeva zastarele tehnologije. Letošnje leto je bila zgrajena nova proizvodna hala, kar bo mnogo izboljšalo pogoje dela.

Pokazatelji zaključnega računa TOBI kažejo, da se razmere počasi popravljajo in da bo letošnje leto bolj plodno od lanskega.

Proizvodnja je bila glede na plan realizirana po količini 94 %, po vrednosti pa 97 %. Največji delež v proizvodnji predstavljajo kamini, oljne peči in etažni kotli.

Pri prodaji je prišlo v I. polletju do težav pri prodaji oken- skih klimatizerjev zaradi nepoznavanja teh artiklov na trgu in slabe reklame. Vendar pa se je tudi pri tem izdelku pokazal premik v II. polletju. Precejšen uspeh smo v II. polletju dosegli tudi s sušilniki za perilo po uspehli reklamni na televiziji ter z usklajeno akcijo v veleprodaji in z zadostno založenostjo tega proizvoda v maloprodaji.

Tako je bila prodaja presežena za 11 %, nasproti letu 1976 pa večja za 57 %.

Uvoz je v glavnem zajemal dele za klimatizerje, kamine in oljne peči in se je vršil le s konvertibilnega področja.

Stroški so bili glede na plan preseženi za 10 %. Do velike razlike med planiranimi in dejansko doseženimi variabilnimi stroški je prišlo zaradi zakonskega prenosa večjega dela variabilnih stroškov v fiksne, tako da ostane kot variabilni strošek le še namensko potrošni material in dosedanja variabilna amortizacija.

V strukturi fiksnih stroškov predstavljajo fiksni stroški TOZD 73 %, stroški DSSS 15 %, fiksni stroški vzdrževanja 6 % in pa stroški izvozne stimulacije 6 %.

Planiran ostanek za sklade je dosežen 87 %.

Doseženi finančni rezultat kaže nasproti letu 1976 bistven premik, kar je posledica boljše organizacije in usklajenega dela vseh v poslovnem procesu, je pa tudi zagotovilo, da TOZD s svojim programom lahko zagotovi vsem zaposlenim varnost in uresniči sanacijski ter razvojni program.

Uspešen zaključek

Delovna skupnost skupnih služb združuje pomembne funkcije za celotno delovno organizacijo, in sicer:

- poslovna koordinacija,
- finance, plan in računovodstvo,
- skupne tehnične službe,
- marketing in
- vzdrževanje z energetiko.

Za leto 1977 so znašali planirani stroški delovne skupnosti skupnih služb 175.000.000 din. Poraba je znašala 180.123.080 ali 103

odstotkov nasproti planu. Te stroške so pokrivali TOZD po kriterijih za pokrivanje stroškov delovne skupnosti skupnih služb, kakor tudi usluge vzdrževanja in energetike, po samoupravnem sporazumu o medsebojnih ekonomskih odnosih na osnovi družne delovne sredstev družbene reprodukcije.

Za službo vzdrževanja in energetike se vodi interni obračun poslovanja, iz katerega je razvidna dejavnost po posameznih vrstah uslug in njihova vrednost.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Garnitura kontejnerjev pripravljena za tržišče

Le delo ustvarja dohodek

TOZD posoda je naša najstarejša TOZD in mimogrede povedano znana po vseh kontinentih sveta, saj izvaža svoje proizvode v veliko število držav po vsem svetu. Tudi v tej TOZD se po podatkih zaključnega računa za leto 1977 lahko takoj spozna velik učinek prizadevanja za izpolnitev sanacijskih programov.

V sklop teh prizadevanj je treba omeniti zlasti poslovni odbor, ki si je mnogo prizadeval, da je pomagal tej TOZD iz težav. Pri tem mislimo na poslovni odbor EMO. Ta je na vsaki svoji seji obravnaval problematiko gospodarjenja v TOZD tovarna posoda.

Rezultati bi bili lahko še mnogo boljši, če ne bi bilo »če« in če bi

ti »če« bili spremenjeni v dejstva. Dejstvo je namreč, da če bi bila peč za kopalne kadi že v obratovanju, bi bil boljši poslovni rezultat, če bi bili urejeni stroji za nanašanje emajla... če ne bi bilo večjih izpadov strojnega parka, skratka teh »čejev« je mnogo in ti so tudi vplivali, da je bil plan proizvodnje za leto 1977 dosežen le 84-odstotno. Temu pri-

merno je bil dosežen tudi plan prodaje.

Poslovnim rezultatom primerni so tudi nizki osebni dohodki, kar zelo neugodno vpliva na stabilnost delovne sile ali na novo zaposlitev delavcev, ki jih je v lanskem letu močno primanjkovalo.

V našem glasilu smo že mnogo pisali o delovnih pogojih na delovnih mestih, ki v TOZD tovarna posode niso zadovoljivi. Tu bi morali še marsikaj storiti, da bi se delavci pri svojem delu bolje počutili in dosegli večji delovni učinek. No, pa tudi o tej problematiki smo že pisali in objavili celo slike. Samoupravni organi v TOZD in družbenopolitične organizacije, vodstvo TOZD in tudi vodstvo EMO se bodo morali slejkoprej bolj vroče spopasti s to problematiko in jo začeti reševati sistematično v skladu s srednjeročnimi plani, ki morajo vsebovati na prvih mestih take pogoje dela na delovnih mestih, da bo delavec dosegel optimalni učinek pri delu brez ovir, ki jih je sedaj ničkoliko.

Kot smo že omenili, je bilo skozi vse leto precejšnje pomanjkanje delovne sile. Kot glavni vzrok za tako stanje so nizki OD in slabi delovni pogoji na delovnih mestih, kjer iščemo novo delovno silo, saj večina novih delavcev zdrži na delu le kratek čas.

Slabo smo izkoriščali razpoložljiv delovni čas.

Stanje je:

- boleznine do 30 dni so porasle v primerjavi z letom 1976 za 28 %,

- ostali plačani izostanki so porasli za 5 %,

- neopravljene neplačane ure so porasle kar za 71 %,

- delovne ure pa so pri 12 % povečani delovni sili ostale enake kot v prejšnjem letu,

- nadure pa so porasle za 66 odstotkov.

Plan celotnega prihodka, kot rezultat vseh dejavnosti, je bil dosežen 90 %, dohodek 88 %, medtem ko je ostanek za sklade dosežen le 87 %. Čeprav je ta rezultat v primerjavi s prejšnjim letom lep, pa z njim ne moremo biti zadovoljni, saj po obveznostih, ki jih pokrivalo iz ostanka za sklade, nam za takojšnjo razširitev materialne osnove dela ni ostalo nič.

glavnem naj bi bile večje aktivnosti na naslednjih področjih:

- večja angažiranost samoupravnih organov, DS-TOZD in PO-TOZD, ki naj bi sprejemalo bolj akcijske ukrepe s konkretnimi zadolžitvami, roki in realizacijo teh budno spremljala; vsa odstopanja pa temeljito analizirala in sprejela takojšnje ustrezne ukrepe;

- večja informiranost in angažiranost celotnega kolektiva prek samoupravnih delovnih skupin;

- večja prizadevnost in fleksibilnost vodilnih in vodstvenih struktur, ki naj bi v kočljivih situacijah hitro in odločno ukrepali;

- seznaniti celoten kolektiv o izredno slabem izkoriščenju delovnega časa ter prikazati izgube, ki jih zaradi brezvestnosti nekaterih TOZD ima.

Uspešen zaključek

(Nadaljevanje s 3. strani)

Nasproti istemu obdobju lanskega leta pa so ti stroški porasli za 28 %.

Važnejša opravila, ki so bila izvršena na področju vzdrževanja, so remontna dela važnejših proizvodnih kapacitet, kakor tudi tista dela, ki jih opravlja sektor s področja investicij.

Pri tem je treba, kot največje opravilo omeniti prevezavo vseh plinskih peči na novi energetski vir — mešani plin (BPZ). Z izvršitvijo te naloge je bila ustavljena proizvodnja generatorskega plina, ki se je odvijala na področju energetike. Konec leta 1977 so prenehali obratovati plinski generatorji, s čimer so se bistveno izboljšale ekološke razmere, odpadla je tudi velika skrb in manipulacija s temi napravami.

Prehod na mešani plin je izvršitev dela sanacijskega programa delovne organizacije, ki se izvaja že dalj časa.

Na splošno lahko rečemo, da je stanje osnovnih sredstev na obratovalnih napravah, transportnih sredstvih, ki obratujejo v delovni organizaciji, že precej dotrajalo zaradi svoje zastarelosti, kar je seveda pogojevalo vse manj zanesljivo obratovanje.

S preventivnimi ukrepi in planskimi pristopi k izvrševanju najnujnejših vzdrževalnih del s področja investicijskega vzdrževanja, smo uspeli zagotoviti proizvodne naprave v funkcionalnem stanju, tako da se je lahko odvijala redna proizvodnja brez večjih nepričakovnih zastojev. Pri tem je treba omeniti, da je zagotavljanje obratovalne sposobnosti proizvodnih naprav zelo težavno, ker so vzdrževalni obrati močno dislocirani, ne dovolj opremljeni in je zaradi tega koordinacija te še težavnejša.

Ob tem, da naša opremljenost za izvajanje nalog na področju vzdrževanja ni najsodobnejša, je treba poudariti, da primanjkuje ustrezne strokovne delovne sile za posamezna področja.

Precej problematično je bilo pravočasno zagotavljanje reprodukcijskega materiala, kakor tudi rezervnih delov, še zlasti tistih, s katerimi se oskrbujemo iz inozemstva. Tudi projektiranje in izdelava varnostnih in drugih pomožnih naprav je vse težje izvajati, ker enostavno ni na razpolago, na posameznih področjih, zadostnega števila delavcev.

V delovni skupnosti skupnih služb sta zajeti tudi industrijski prodajalni Celje in Beograd ter Počitniški dom.

Prav tako je v realizaciji zajeta prodaja materiala oz. trgovskega blaga.

Ker je v skupnih službah tudi vzdrževalna služba, bremeni skupne službe tudi celotna zaloga materiala za vzdrževanje in rezervni deli za celotno opremo delovne organizacije.

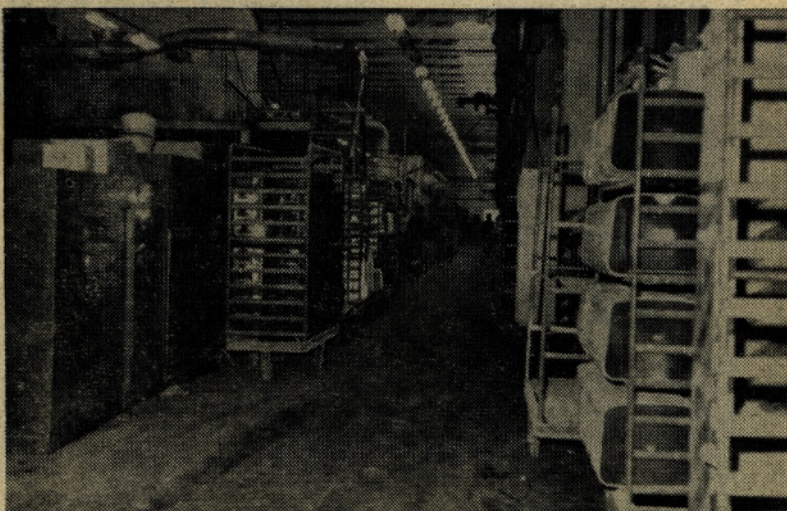
Povprečno število zaposlenih znaša 700 ljudi. V obdobju poročanja se je na novo zaposlilo 112, odšlo 85, tako da je stanje konec leta 1977 706. Nasproti planu delovne sile za leto 1977 je to povečanje za 36 oseb ali 5 %.

Izkoriščenost delovnega časa je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta skoraj enaka in predstavlja 76 % opravljenih ur, neopravljene ure znašajo 17,69 % in boleznine do in nad 30 dni pa 6,23 %. Opravljenih nadur je bilo 3,70 % v primerjavi s celokupnim številom ur.

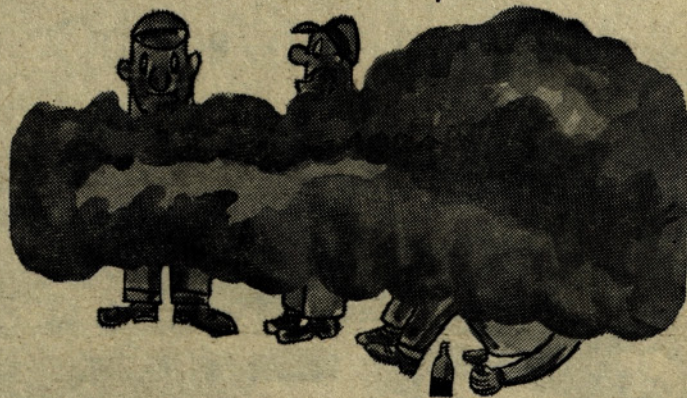
Povprečni osebni dohodek z upoštevanjem regresa je znašal 5.086 din, planirani pa 4.622 din.

Finančni pokazatelji poslovanja delovne skupnosti skupnih služb za leto 1977 so naslednji:

GRUPA	Izvršeno	Plan	Izvršeno	Indeks	
	1976	1977	1977	3:1	3:2
0	1	2	3	4	5
Vzdrževanje	32.161	38.683	43.532	135	113
Energetika	46.700	54.347	54.838	117	101
DSSS za TOZD	104.073	81.970	90.100	87	110
Industr. prodajalna	13.786	12.000	14.672	106	122
Prodaja trg. blaga	16.034	10.578	18.297	114	173
Poč. dom Crikvenica	457	500	476	104	95
Usluge — trg	320	—	385	120	—
SKUPAJ:	213.531	198.078	222.300	104	112

V TOZD tovarna posode je vse preveč utesnjeno ...

— Francelj, nočne nadure že že, tema pa spet taka, da še pijače ni videti.

— Pusti ti pijačo, ko pa smrdi in se kadi, kot da se »kšir« zge.

Manjka jim prostora

Naši orodjarji tako tisti, ki so nekoč orali orodjarsko ledino in današnji so znani kot dobri mojstri svojega poklica ne samo v Celju temveč sega njihov sloves daleč čez meje naše ožje domovine. To ni le hvala ali samohvala, temveč dejstvo, ki se ga ne da zanikati.

V orodjarni (v znanju ljudi) razpolagamo torej z velikim bogastvom, ki ga bomo morali znati v bodoče bolje izkoristiti kot doslej. Orodjarji si že leta prizadevajo, da bi zgradili novo orodjarno, v kateri bi bili delovni pogoji taki, da bi dosegli vrhunec njihovega ustvarjanja. No, to se jim v bližnji prihodnosti tudi obeta in zato si tudi sami prizadevajo.

Lanskoletne izkušnje in pokazatelji zaključnega računa kažejo, da TOZD orodjarna lahko zelo solidno posluje, če dela smotrno po določenem planu in skrbno gospodari. Zlasti se mora v letošnjem letu uresničiti tako kot v drugih TOZD tudi v orodjarni plačilo po dejansko dobro in kvalitetno opravljenem delu.

V letu 1977 je orodjarna poslovala po sprejetem planu in dosegla določene uspehe. Proizvodni program je dosežen 111 %. Delno je povišana zaposlenost z namenom, da že sedaj mislimo na izgradnjo nove orodjarne, ki bo zahtevala znatno povečanje delovne sile in ostalo za normalno poslovanje.

Raziskava tržišča je pokazala, da smo dobro ocenili potrebe letnega, saj smo skozi vso to obdobje bili polno zaposleni, za v bodoče pa imamo že tudi precej ponudb in že nekaj sklenjenih pogodb, tako da bomo za leto 1978 morali preveriti potrebe za EMO, šele nato pa ponuditi proste kapacitete zunanjim naročnikom. Po zadnjih podatkih imamo naročil najmanj še za I. trimesečje 1978, le-ta pa še vedno prihajajo, tako da smo prepričani, da v letu 1978 ne bomo imeli težav z naročili.

Priznavanje poškodbe ponesrečencem pri delu

Vprašanja reševanja pravne problematike, nepremoženjske škode in odmere nepremoženjske škode oz. odškodnine za nastale poškodbe pri delu so izrednega pomena, saj škoda, ki utegne zadeti delavca ali koga drugega, ker niso upravljeni varnostni ukrepi, je lahko ogromna. Zlasti lahko zne- se osebnosti, tako imenovana nepremoženjska škoda velikanske vsote, kadar je treba za to škodo plačati denarno odškodnino. Res je, da je dostikrat poškodovanec sam delno kriv, vendar teorija in praksa stojita na stališču, da odgovarja tisti, ki je zanemaril varnostni ukrep, spriču daljnosežnih posledic, ki nastanejo zaradi njegovega ravnanja ali opustitve sam, ne glede na orgovornost žrtve, če je prispevek žrtve k škodi v primerjavi s prispevkom organizacije, ki je odgovorna za varnostne ukrepe, majhen. Potencialna nevarnost, ki jo pomeni obratovanje, je lahko tolikšna, da je treba manjše neprevidnosti žrtve zanemariti, ker igrajo sorazmerno majhno vlogo pri tehtanju vzro-

Tudi v tem poročilu moramo ponovno poudariti zaradi vedno večje proizvodnje pomanjkanje proizvodnih prostorov, kar bi lahko imelo hude posledice za varnost proizvodnje. Kljub temu da bi lahko z ozirrom na naročila proizvedli še več, nam to ne dopušča proizvodni prostori, saj smo tako utesnjeni, da je včasih problem dovoz in namestitvev surovin ob samem stroju. Nujno je, da se preveri možnost razširitve orodjarne in zamenjava ključnih dotrajanih obdelovalnih strojev.

Izkoriščenost delovnega časa je glede na enako obdobje lanskega leta nekoliko slabša, saj so se neopravljene ure povišale za 1,7 % in znašajo 21,9 %, prav tako so se povišale boleznine, in sicer 2,2 % ter znašajo do 30 dni 3,6 % in nad 30 dni 2,1 %.

Povprečni osebni dohodek z upoštevanjem regresa je znašal 5.317 din na zaposlenega. Planirani povprečni osebni dohodek za leto 1977 na zaposlenega znaša 4.883 din.

V preteklem poslovnem letu smo skupno z razvojnim oddelkom in investicijskim oddelkom sestavili razvojni program, ki naj bi bil sestavni del poslovanja naše TOZD.

Na podlagi raziskav in ugotovitev pri mehanski obdelavi elementov, smo uporabili nekatere izboljšave, ki so se izkazale tudi v tehnoloških postopkih za uspešne.

Med letom smo skrbeli tudi za urejanje samoupravnih aktov. V ta namen smo imeli redne sestanke vodstva in DPO ter seje delavskega sveta, zbora delovnih ljudi in samoupravnih delovnih skupin.

kov, ki so pripeljali do škode. V zadnjih dveh desetletjih so vprašanja v zvezi z odškodnino za nepremoženjsko škodo dobivala zaradi vseštevilnejših nesreč pri delu in prometnih nesreč vse večji pomen. Zlasti pri nesrečah pri delu, v glavnem pa tudi pri prometnih nesrečah ne predstavlja tolikšnega problema določitev odškodnine za različne oblike materialne — nepremoženjske škode. Problematika i-materialne — nepremoženjske škode pa se začneja že pri sami teoretični opredelitvi bistva odškodnine za posamezne oblike nepremoženjske škode. Vendar sodna praksa stoji na stališču, da je povzročitelj škode ne glede na obliko krivde (majhna malomarnost, velika malomarnost, naklep) ter ne glede na vrsto odgovornosti (objektivna ali krivdna) dolžan povrniti celotno škodo, torej premoženjsko in nepremoženjsko, med premoženjsko pa tako dejansko škodo kot izgubljeni dobiček. Med katere oblike nepremoženjske škode pa je mogoče oškodovancu priznati denar-

no odškodnino po stališču posvetovanja civilnih sodnikov, sodišč splošne pristojnosti v SRS priznavati odškodnino za posamezne oblike premoženjske škode v naslednjih primerih:

- za fizične bolečine, kamor se štejejo tudi vse druge neugodnosti med zdravljenjem,
  - za strah ob nesreči in bojazen med zdravljenjem,
  - za skaženost,
  - za izgubo in zmanjšanje izgledov za uspeh,
  - za duševno trpljenje ob smrti bližnjega svojca,
  - za izgubo roditelja,
  - za duševno trpljenje zaradi telesnih poškodb bližnjega svojca.
- Poudariti je treba, da so stališča o priznavanju odškodnine za citirane oblike nepremoženjske škode rezultat razprave o številnih spornih vprašanjih, ki se pojavljajo v sodni praksi in pravni teoriji za priznavanje odškodnine.

Dosedanja sodna praksa je zadnjih 20 let močno razširila krog pravnopriznanih nepremoženjskih škod. Ta razvoj končno dokazuje tudi zakonodaja, saj zakon o združenem delu in zakon o delovnih razmerjih širita odškodninsko odgovornost delavca proti temeljni organizaciji od odgovornosti za materialno — premoženjsko škodo tudi na odgovornost za imaterialno — nepremoženjsko škodo. Medtem ko doslej veljavna delovna pravna zakonodaja določa, da je delavec odgovoren svoji organizaciji združenega dela samo za povzročeno ji materialno škodo, pa citirana zakona nalagata delavcu, da povrne temeljni organizaciji škodo — torej premoženjsko in nepremoženjsko. V praksi vse preveč prevladuje miselnost, da je sankcija za nepremoženjsko škodo le denarna odškodnina, denarno zadoščenje — satisfakcija. Denarna odškodnina za nepremoženjsko škodo je samo ena od možnih oblik sankcij, satisfakcij za povzročeno imaterialno škodo. Pri kršitvah določenih osebnostnih pravic je mogoče doseči satisfakcijo tudi z objavo sodbe ali popravkom oz. preklicom. Vendar pojmovanje, da lahko trpi nepremoženjsko škodo le fizična oseba, da se to kaže v kršitvi osebnostnih pravic in da je za nepremoženjsko škodo edina sankcija denarno zadoščenje, se zdi preživelo. Vprašanje zastavlja ali je pravna oseba v najširšem smislu upravičena zahtevati od povzročitelja škode tudi odškodnino za nepremoženjsko škodo, oz. natančneje, ali zaradi narave te škode pravna oseba sploh lahko trpi nepremoženjsko škodo. Če imamo v mislih samo tisto škodo, ki zadeva telesno integriteto fizične osebe, je seveda dilema odveč. Kadar pa gre za prizadetost tudi drugih interesov npr. pri zlorabi imena organizacije združenega

dela pa je seveda podana možnost za uveljavitev nepremoženjske škode. Končno je treba imeti v mislih tudi to, da nepremoženjsko škodo ni nujno povrniti v denarju z denarnim zadoščenjem pač pa jo je mogoče povrniti tudi z drugimi oblikami sankcij, kot je objava sodbe na podlagi različnih zakonov ali pa simbolična odsoba na enoto denarja, ki je naš pravni sistem ni sprejel, čeprav ni razlogov zakaj ne. V francoskem pravu se npr. priznava odškodnina na enoto denarja. Dostikrat se namen doseže, da se oškodovancu prizna, da mu je z nepravilnim dejanjem bilo prizadejano nedopustno stanje ter je nasprotna stranka obsojena na plačilo 1 franka. V tem primeru ne gre za satisfakcijo v denarju, marveč za zadoščenje, da se prizna, da je bilo ravnanje tistega, ki je posegel v osebo sfero drugega, nepravilno. Glede vprašanja stopnje krivde in odgovornosti v sodni praksi ni problem, da se pri odmeri odškodnine za nepremoženjsko škodo upošteva stopnja krivde na strani povzročitelja škode oz. tistega, ki je zanjo odgovoren ne glede na to ali njegova odgovornost temelji na objektivnem ali krivdnem načelu. Po stališčih VSJ ima oškodovanec v primeru poškodovanja ali uničenja stvari pravico do povračila vse škode — premoženjsko in nepremoženjsko ne glede na stopnjo krivde povzročitelja škode. Vendar je v sodni praksi prišlo do izraza stališče, kjer ima stopnja krivde povzročitelja škode določen vpliv na višino odškodnine in sicer ob upoštevanju. Tudi naša zakonodaja pozna primere, da stopnja privede vendar le vpliva na odškodninsko odgovornost in s tem na plačilo nepremoženjske škode. Sodna praksa gre v tej smeri, da se bodo upoštevale premoženjske razmere povzročitelja škode, kar pomeni, da prisojena odškodnina zaradi slabih premoženjskih razmer povzročitelja škode ne sme izgubiti smisla odškodnine oz. denarnega zadoščenja — satisfakcije, na drugi strani pa ne sme dosojena odškodnina povzročitelja škode tako ogroziti, da bi zadelo njegovo socialno varnost. Poskusi, da bi se tudi pri pravnih osebah upoštevalo pri odmeri odškodnine za nepremoženjsko škodo njene slabe premoženjske razmere, se v sodni praksi niso uveljavili. Prevladala je sodna praksa, da se premoženjsko stanje tistega, ki odgovarja za drugemu povzročeno škodo, upošteva kot socialna kategorija samo v primerih, ko bi ta zaradi odškodnine sam prišel v socialno stisko in bi bil s tem odgovoren njegov socialni položaj.

Lichtenegger Herman, pravnik

Dopisujte

v naše glasilo

Narodna zaščita

O narodni zaščiti in njeni formaciji smo že pisali, vendar ne bo odveč še nekaj stavkov o nalogah, ki jih ima pri nas tako važna formacija. Večkrat namreč slišimo, da vsak ne more biti v narodni zaščiti iz tega ali onega razloga, da tisti, ki so, so premalo obveščeni in podobno. Dejstvo pa je, da se za tako važno formacijo, kot je narodna zaščita, premalo prizadevamo, da bi bila v naši delovni organizaciji dobro organizirana in učinkovita. O raznih pomanjkljivostih pri varnosti delovne organizacije smo tudi že pisali, vendar zgleđa, da smo naleteli na gluha ušesa ali slepe oči, kajti nekatere fotografije, ki smo jih objavili, so ostale take kot so. Nič se ni spremenilo.

»Naloge narodne zaščite opravljajo vsi delovni ljudje in občani ne glede na starost in spol, izjema so le vojaški obvezniki za čas, ko so vpoklicani na izpolnjevanje obveznosti po Zakonu o ljudski obrambi v JLA, TO ali CZ.

V samoupravnih aktih tozdogov in krajevnih skupnosti se lahko določijo razlogi, zaradi katerih so posamezniki oproščeni te svoje zakonske obveznosti npr. razlogi pri ženska, kot so skrb za otroke, nosečnost itd. O oprostitvi odloča odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Nalog v narodni zaščiti ne morejo opravljati tisti, ki so bili obsojeni ali pa so v kazenskem postopku za dejanja iz 29. člena Zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah, kar ugotavlja odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

»Delovni ljudje in občani v funkciji narodne zaščite opravljajo tiste naloge, ki so določene v načrtu. Načrt vsebuje obseg stalnega zavarovanja in preventivnega delovanja enotne narodne zaščite. Pri tem je mišljeno zlasti, katera mesta v tozdu oziroma

krajevni skupnosti je treba varovati in katerem času ter na katerem prostoru se na območju krajevne skupnosti izvajajo preventivne naloge narodne zaščite.

Delovni ljudje in občani opravljajo naloge narodne zaščite:

- s stalnim opazovanjem okolice ali določenega objekta oz. določenih mest;

- z opravljanjem stalne stražarske službe na določenih mestih, pri vstopih v določene prostore, zlasti skladišča razstreliv, goriva, v zaupne arhive itd.;

- z nastopom enote, če je potrebno preprečiti ekscese ali možnost masovnejših ekscesov, ki bi lahko povzročili posledice, zaradi katerih bi bila nujna zunanja intervencija organov javne varnosti;

- s preprečevanjem vstopa nepooblaščenim osebam v določene

prostore, dostop k določenim objektom, oziroma s prisilno oddaljitvijo;

- z zadrževanjem osebe, ki je zalotena pri kaznivem dejanju ali poskusu povzročitve škode, do prihoda pooblaščenih delavcev državnega organa, ki ga nemudoma o tem obvestijo;

- s pregledom osebe ali vozila, če sumijo, da prikriva ukradeni predmet ali napravo, ki bi lahko ogrozila varnost ali povzročila škodo.

Če delavec oziroma občan najde pri pregledu osebe ali vozila ukradene stvari ali orožje, razstrelivo ali kakšne druge predmete ali naprave, ki bi lahko ogrozile varnost ali povzročile škodo, takšne stvari, predmete ali naprave zaseže, osebo ali voznika zadrži, zavaruje vozilo in prtljago.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Volitve so za nami

Devetega marca smo po temeljnih, upamo si trditi tudi uspešnih političnih pripravah, izvedli volitve. Izvolili smo delegate in delegacije za zelo pomembna področja samoupravnega odločanja, na katerih je zelo prisoten in poudarjen naš osebni in skupni interes.

Priprave na volitve so sovpadale z volitvami novih vodstev osnovnih organizacij sindikata. Zanimivo je bilo spremljati odnos in aktivnost posameznih, predvsem novih predsednikov osnovnih organizacij sindikata, ker je to bila skoraj za vse prva pa še tako odgovorna politična naloga.

In kako so se obnesli?

Upamo si trditi, da so vsi preostali to prvo preizkušnjo in da je le-ta garant, da bodo nova vodstva uspešno nadaljevala delo svojih predhodnikov.

Zato jim v imenu vseh volivcev iskreno čestitamo. Že sam podatek, da nas je 86% od skupnega števila zaposlenih opravilo svojo samoupravljaljsko in državljansko dolžnost, dovolj zgovorno potrjuje, da je visoka naša zavest in da so priprave dobro izvršene.

Primerjava s podobnimi akcijami zadnjih nekaj let nam kaže kvalitetne premike. Torej s tem našim kolektivom se le nekaj dogaja. To je nov dokaz, da kolektiv

sprejema ideje o novi EMO, kot nekaj svojega, kot edino možno pot k dokončni stabilizaciji.

Kljub tem ugotovitvam pa so le nekateri med nami, katerim hodijo na pot ne samo spremembe, katerim smo priče, temveč tudi vse ostalo, kar je vezano na našo samoupravno socialistično družbo. To so pokazali tudi pri teh volitvah. Kako drugače razumeti te »bele vrane«, ki se niso hotele udeležiti volitev in dati svoj glas sodelavcem in sotovaršem. Težko sprejemamo nekatero trditve tudi teh posameznikov »da je reakcija na odnos kolektiva do njih«, »da na ta način izražajo svoje nezadovoljstvo« itd.

Težko sprejemamo mnenja, da so le-ti povzdignili svoje »male probleme« in svoje »male interese« nad interese kolektiva. Menimo, da so v ozadju globlji razlogi!

Za primer navajamo glasno izrečeno izjavo enega od »abstinentov«: »Jaz volim samo TITA

Veselo razpoloženje na volišču TOZD tovarna koles

in nobenega drugega!« Oprosti, tovariš, toda ne verjamemo ti! Ti delegati, katerim ti nisi dal svoj glas, se bodo pojavili v skupščini SFRJ in v našem imenu glasovali tudi za tov. TITA.

Zakaj navajamo primer tega »abstinenta«?

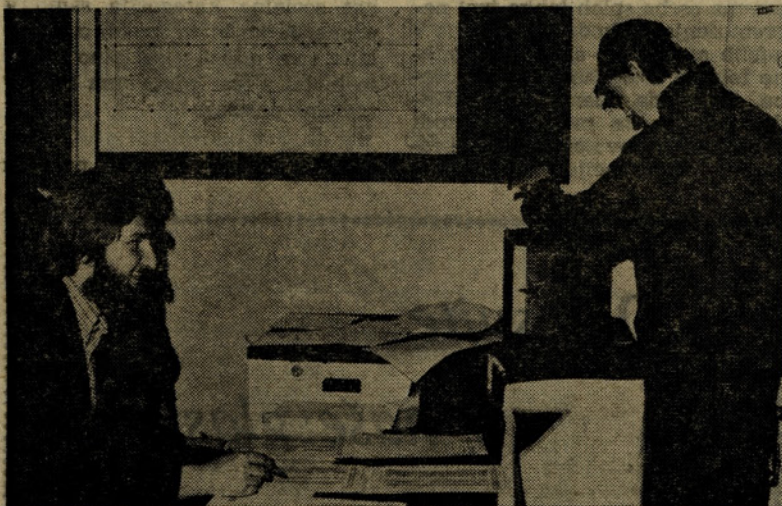
Navajamo ga predvsem zato, ker smo se naveličali poslušati njega in peščico njihovih somišljenikov.

Motijo nas!

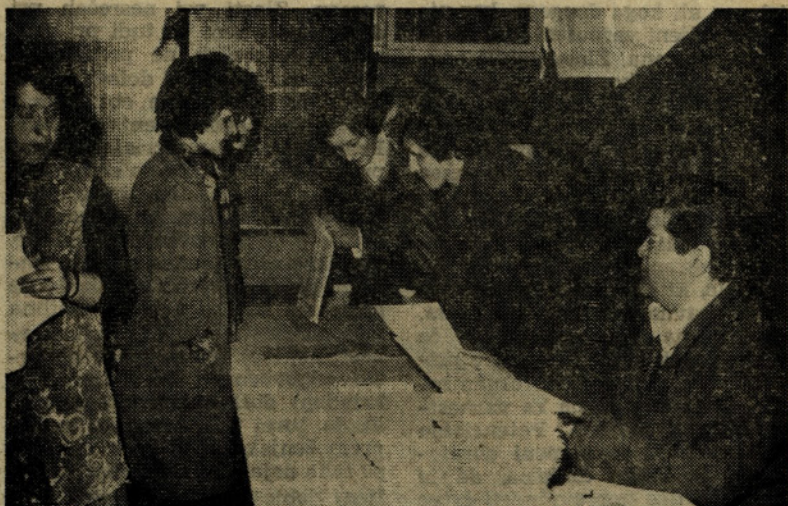
Motijo nas tudi zato, ker so

pred nami za nas zelo pomembne naloge. Letos bomo začeli z izgradnjo objekta družbene prehrane, nove tovarne kotlov in nove orodjarne.

Zastavili smo si tudi take proizvodne plane, ki zahtevajo polno angažiranost slehernega člana kolektiva. Torej nimamo več časa poslušati in prenašati posameznike, ki so »drugačni«, kot pa je širitisočlanski kolektiv. Samo zato omenjamo tudi vas, tovariši »abstinenti«.

Na volišču v TOZD tovarna kotlov

Na volišču v TOZD tovarna posode

Sestanek – oblika neposrednega dogovarjanja in odločanja

V prvem zapisu o »Sestanku kot obliki neposrednega dogovarjanja in odločanja«, smo govorili poleg uvodnih misli o namenu vsake diskusije in o skupini.

Danes nadaljujemo z razmišljanji o skupini, na kaj moramo biti posebej pozorni pri obravnavi skupine in o vodji sestanka.

Moramo biti pozorni, če v skupini ni morebiti:

— občutljivcev, ki so lahko nezaupljivi, sicer pa morda izredno sposobni. Taki ljudje so plašni, bojijo se »svojega glasu«. Če bodo čutili, da jih zasmehujemo, se ne bodo več oglasili,

— prepirljivcev, ki jim ni potrebno dvakrat reči, pa se bodo brez sramu sprli,

— komplikatorjev, ki besedičijo več, kot je potrebno. Zraven so toliko zapleteni, da jih ne moremo razumeti,

— kritikov, ki brezkompromisno cepijo »delčke dlake« in vodjo in skupino spravljajo v obup in nemoč,

— diktatorjev, ki se vedejo oblastno in z odgovori kakor z diskusijo skušajo uveljaviti svojo voljo,

— hinavcev, ki s svojim vedenjem in diskusijo previdno pritrjujejo vsem in vsakomur, vendarle za »vogalom« delajo in mi-

slijo drugače. Običajno organizirajo premišljene akcije s točno določenim osebnim smotrom in iščejo korist ter izrabljajo slabosti,

— nezainteresiranih in »odsotnih« udeležencev, ki jih enostavno ničesar ne interesira.

Pozornost in pravilen pristop k posameznemu članu skupine nam omogoča kvalitetno diskusijo in oblikovanje skupnih in za večino sprejemljivih odgovorov.

VODJA SESTANKA

Kdorkoli vodi sestanek, želi uspeti, ohraniti dostojanstvo, avtoriteto in ugled. Praksa kaže, da nekaterim to uspeva, drugim pa kljub dobri volji ne. Razlika med prvimi in drugimi je v tem, da imajo prvi uglajeno pot, določeno svojstveno tehniko vodenja sestankov, drugim pa tega manjka. V drugi skupini so vodje sestankov, ki uspevajo dobiti sklepe po nedemokratični poti, vidijo samo svoje želje, hotenja in ideje, drugih pa ne.

Vse merijo po svojem kopitu, sklepajo »v imenu demokracije«, tako saj pravijo, v resnici pa »v imenu samega sebe«.

Uravnovešenost in stabilnost

To je kvaliteta, ki vodji sestanka tudi v najtežjih trenutkih diskusije ohranja avtoriteto, razsodnost, stabilnost in mirnost. Uravnovešenost ocenjujemo predvsem po obnašanju pred skupino, po spremljanju in po reagiranju na pripombe diskutantov. Uravnovešenost in stabilnost bo večja:

— če bo vodja sestanka vedel, kaj hoče; to pa terja pripravo za vsako točko dnevnega reda in

— če bo preučil vzdušje skupine, ki se bo sestala.

Vodja sestanka, ki zanemarja ti dve zahtevi, bo v bistvu nepripravljen vodil diskusijo. Zato naj se ne čudi, če doživlja presenečenja, ki bi jih lahko preprečil.

Kaj povzročata neuravnovešeni in nestrpni vodja sestanka?

— tiste, ki »počasi« mislijo, spravlja v zadrego, ker se ne morejo hitro izraziti, zato se izogibajo diskusiji;

— občutljivcem ne daje priložnosti, da bi se postopoma vključili v diskusijo in pridobili zaupanje v svoje sposobnosti;

— zadirčni diskutanti se čutijo ogrožene, ker dobivajo odgovore, ki niso pomirljivi, kooperativni;

— molčečneže tak vodja sestanka ne utegne prebuditi.

TISTI, KI NE SPOŠTUJE LJUDI, NJIHOVIH KONSTRUKTIVNIH TODA KRITIČNIH IDEJ IN KOT VODJA DISKUSIJE NI MA RAZUMEVANJA ZA NASPROTNA STALIŠČA, NE BO USPEVAL.

Znano je pravilo, da vodja diskusije mora imeti ŽIVCE NA LEDU. To vedno ni lahko. Tisti, ki »dviga« svoj glas, pa še ne ve zadostnih vzrokov, je podoben tistemu, ki objavi v časopisu napačne podatke, ki jih mora drugi dan preklicati.

DIKTATORSTVO IN NASILJE NAD LJUDMI SE NIKOLI NI OBNESLO. VSI DIKTATORJI IMAJO ENO SKUPNO POMANJKLJIVOST, NE VEDO, DA JE VSAKEGA DIKTATORSTVA PREJ ALI KASNEJE KONEC. TO VELJA ZA VELIKE IN MALE DIKTATORJE, DEMOKRACIJA JE STVARNOST, TO JE ZAKON RAZVOJA.

NA KUMU

Sobota, 28. januarja 1978.

Planinci EMO smo se zjutraj zbrali na železniški postaji v Celju, od koder smo krenili na prvi izlet v tem letu.

Do določene ure se nas je zbralo ducat in pol. Kmalu po osmi uri je napovedovalec vlakov objavil, da pripelje na peron elektromotorni vlak iz Maribora za Zidani most in Ljubljano. Vstopili smo v vlak in se razporedili po kupeju. Med tem časom je vlak že odpeljal proti Laškem, Rimskim Toplicam, Zidanemu Mostu, Hrastniku in naši izstopni postaji Trbovljam. Med vožnjo se je razvil pogovor o vsem, kako smo preživeli čas med zadnjim izletom do danes. Nekateri pa so opazovali okolico skozi okno drvečega vlaka. Izraz na licu je bil žalosten ob pogledu na nekdanje čisto Savinjo in sedaj je kot in-

dustrijski kanal z neprijetnim vonjem. Pa tudi Sava ni nič čistejša od Savinje, posebno še pri Hrastniku, ko priteče v Savo potok Boben popolnoma bele barve. Po slabi uri vožnje smo izstopili v Trbovljah. Od tu smo nadaljevali peš, prečili smo železniške tire do ceste in po njej na star lesen most čez Savo, katerega je čas že precej uničil. Nedaleč od železniške postaje se že kažejo nosilni stebri novega mostu čez Savo. Nadaljevali smo po makadamski cesti, ki se je ves čas vijugasto vzpenjala do vasi Dobovec. Cesta je bila dobro pljučena in na nevarnih mestih posuta s peskom, tako da so jekleni kornjički, obloženi s smučmi, brez težav obvažovali cesto in se varno privozili na zaželeno mesto. Mi pa smo počasi in vztrajno nadaljevali, si ogledovali okolico in

ves čas poti do vasi Dobovec nas je spremljal na levi pred leti zgrajen najvišji dimnik v Sloveniji, ki je rešil dolino pred zastrupljenim zrakom. V vasi smo srečali skupino otrok na smučeh z vaditeljem, ki jim je posredoval abecedo smučanja. Napisna tabla nas je usmerila v snežne smrekove gozd Lontovčeve planine pod Kumom. Po izhodu z gozda smo zopet hodili po cesti do Smučarske kočice, okoli katere je lepo urejeno smučišče s sedežnico. Na tem prostoru sta še dve počitniški hiši zasavskih delovnih organizacij za oddih delovnih ljudi. V koči smo se le za kratek čas ustavili, toliko da smo popili čaj. Nadaljevali smo po cesti, nato zavili na desno na gozdno stezo in po njej do travnika, od koder se je že videla cerkev in nedaleč zvonik in na levi televizijski stolp. S tega mesta je bil še pogled na Čemšeniško planino, Partizanski vrh, Mrzlico, Gore, Kal, Lisco. Do vrha Kuma (1219 m) in do planinske kočice ki jo upravlja PD Trbovlje, ni bilo več daleč.

Vendar vreme se je nenadoma spremenilo. Megla je prekrila vrh in v megli so se pojavile posamezne snežinke, ki jih je veter lahko vrtničil. Pred vstopom v dom smo si otrsli zasnežene čevlje ter se posedli na klopi okoli lje ter se posedli na klopi okoli tople lončene peči in že začeli brskati po nahrbtnikih, da bi se našlo kaj za pod zbo. Upravnik kočice nam je dal ključ od cerkve in zvonika. Cerkev vidno razpada, vidne so še svete podobe. V tej cerkvi so službovali prosvetitelj Primož Trubar, kasneje Simon Gregorčič v družbi z Antonom Aškercem. Zvonik smo si tudi ogledali — lesene stopnice vodijo k dvema velikima bronastima zvoncema. Oba spomenika cerkev in zvonik sta pod spomeniškim varstvom.

Planinec

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega dragega moža in očeta

BEZENŠEK AVGUSTA
se toplo zahvaljujem OOS EMO za darovani venec ter godbi na pihala vaše delovne organizacije in vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala, žalujoča žena Marija z otroci

ZAHVALA

Ob oleči izgubi moje drage mame

Terezije Mastnak
se iskreno zahvaljujem mojim sodelavcem in sodelavkam iz zavijalnice za izkazano pozornost in izraze sožalja v dneh žalosti. Iskrena hvala sindikalni organizaciji za denarno pomoč ter sočustvovanje v dneh žalosti. Žalujoča hčerka Rezika Sumrak

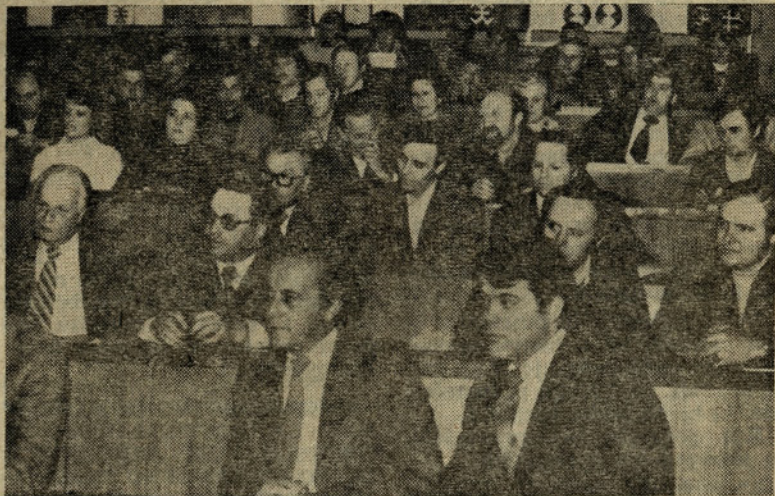
Planinska skupina na Kumu

Emajlirrec

Casopis izhaja dvakrat mesečno kot glasilo delovne skupnosti EMO - Celje in ga prejema člani te delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: Emil Ječič, Fric Kotnik, Danilo Kralj, Jože Keber in Vlado Prtnemer. Glavni in odgovorni urednik: Emil Ječič. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 23-921, interna 238. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvođač (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in klišej AERO Celje

RAZGLEDNICE MESECA

14. marca 1978 je bila konferenca sindikalne organizacije EMO. Udeleženci konference so v živahni razpravi povedali marsikaj koristnega za nadaljnje delo našega sindikata, zlasti v letu kongresov ZK.

Naš aktiv ZB NOV se ob dnevu žena in ne le na ta dan spomni svojih članic in jim priredi preprosto, vendar tovariško in pristrčno srečanje. Tako je bilo tudi letos za 8. marec.

Kar se tiče pozornosti in spoštovanja do starejših delavcev, ki so v pokoju, prav gotovo prednjači naše društvo Ljudske tehnike. Na letni občni zbor povabi vedno starejše člane in jim priredi lep sprejem, kar si tudi zaslužijo.

NARODNA ZAŠČITA

(Nadaljevanje s 6. strani)

To je le nekaj nalog, ki jih opravljajo pripadniki narodne zaščite. O njenih nalogah bomo v bodoče še večkrat pisali.

go ter takoj obvesti pristojni državni organ zaradi izročitve osebe in predmetov ter izvedbe nadaljnjega postopka.

Ob opravljanju nalog imajo pravico in dolžnost ugotavljati istost neznanih oseb znotraj tozda ali v bližini objektov v krajevni skupnosti, ki jih varujejo. Ugotavljati istost pomeni pravico legitimiranja takšne osebe in izvajanje nadaljnjih ukrepov, če se je pri legitimiranju pokazalo, da gre za sumljivo oziroma nevarno osebo.

Ljudski odpor in družbena samozaščita

Zakon o družbeni samozaščiti nam nalaga nešteto nalog, ki jih bomo morali še opraviti, kajti te naloge so stalnega značaja, zato je potrebno, da nenehno preverjamo, kako se opravljajo. V ta namen imamo v TOZD odbore za družbeno samozaščito. Vendar se njihovega dela danes v mirnem času še ne čuti dovolj. Še vedno imamo primere, da se vodi po tovarni preveč tujih ljudi. Dogovorjeno je bilo, da se bodo napravile za vse zaposlene posebne osebne delovne izkaznice. Stroj je kupljen, kdaj bo pa to v praksi, nam pa še ni znano. Zakaj je to tako, bomo morda zvedeli danes.

KOORDINACIJSKI ODBOR VSEH KOMISIJ TOZD ZA MRDZD - EMO CELJE

razpisuje

za šolsko leto 1978/79 kadrovske štipendije za šolanje na poklicnih šolah

SKIMC ŠTORE ZA POKLICE:	
ORODJAR	10
REZKALEC	11
STRUGAR	3
INDUSTRIJSKI KOVAČ	1
STROJNI KLJUČAVNIČAR	8
KLJUČAVNIČAR	2
EGŠC — MARIBOR ZA POKLIC:	
OBRATNI ELEKTRIKAR	6

Prijava za štipendijo mora biti izpolnjena na obrazcu 1,65 DZS, k isti mora biti predloženo šolsko spričevalo o uspešno dokončani 8-letki, zdravniško spričevalo o zdravstveni sposobnosti za izučitev enega od navedenih poklicev, izpisek iz rojstne matične knjige in kratek življenjepis.

Prijave sprejema EMO CELJE, oddelek izobraževanja, Kidričeva 3/II do vključno 31. 5. 1978.

ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA EMO CELJE

razpisuje

kadrovske štipendije za šolsko leto 1978/79 za študij oziroma šolanje na:

FAKULTETAH — VISOKIH ŠOLAH

Strojništvo II. stopnja tehnološka smer	3
Strojništvo I. stopnja konstrukcijska smer	3
Strojništvo I. stopnja konstrukcijska smer	3
Kemija II. stopnja konstrukcijska smer	3
Kemija I. stopnja finančno poslovna smer	7
Ekonomika II. stopnja finančno računov. smer	5
Ekonomika I. stopnja	

SREDNJE ŠOLE

Tehniška šola — strojni oddelek	7
Tehniška šola — kemijski oddelek	4
Ekonomika šola	6
Upravno administrativna šola	4

Prijava za štipendijo mora biti pravilno izpolnjena na obrazcu 1,65 DZS, k isti mora biti predložena fotokopija ali ovrhovljen prepis zadnjega šolskega spričevala, oziroma poročila o opravljenih izpitih.

Prijave sprejema EMO CELJE, oddelek izobraževanja, Celje, Kidričeva ul. 3/II do vključno 30. 6. 1978.